

Stockholm den 12 november 2010

R-2010/0945

Till Justitiedepartementet

Ju2010/5473/Å

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 2 juli 2010 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet Förundersökningsbegränsning (SOU 2010:43).

Sammanfattning

Advokatsamfundet har – med undantag för det som anges nedan – ingen erinran mot de förslag som presenteras i betänkandet. Advokatsamfundet vill särskilt anföra följande.

Förundersökningsbegränsning avseende personer

Advokatsamfundet ställer sig positivt till en ökad effektivitet när det gäller omfattande förundersökningar som involverar ett stort antal personer. För såväl målsäganden som misstänkta är det angeläget att förundersökningarna bedrivs skyndsamt och att tillämpningen av eventuella tvångsmedel begränsas i tid.

För Advokatsamfundet är det emellertid angeläget att möjligheten till förundersökningsbegränsning endast används för de i lagen angivna syftena och inte för att, direkt eller indirekt, påverka andra inblandades vilja att lämna uppgifter om de huvudmisstänkta. Detta skulle bland annat kunna ge incitament för felaktiga utpekanden och falska uppgifter om andra misstänkta. I betänkandet kommenteras denna aspekt med en enda mening (sid. 95) – förundersökningsbegränsning ”ska inte tillåtas utnyttjas” på detta sätt. Några lagfästa garantier mot detta föreslås dock inte. Det finns anledning att ytterligare överväga denna problematik inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Advokatsamfundet motsätter sig inte att personer som varit delaktiga i brottslighet hörs i domstol även om åtal inte har väckts mot dem. Också de tilltalade kan ju ha intresse att åberopa förhör med dessa. En rimlig avvägning är i stället att synliggöra och beakta

förhörspersonens eventuella intressen i saken. Advokatsamfundet föreslår två tillägg för att åstadkomma sådana garantier.

För det första bör det införas ett direkt förbud mot att under förundersökning förespegla en förundersökningsbegränsning i utbyte mot upplysningar om andra inblandade. Ett sådant förbud kan exempelvis införas som en ny 7 b § i förundersökningskungörelsen (1947:948).

För det andra bör transparens åstadkommas genom en bestämmelse som anger att såväl inriktningsbeslut som senare beslut om nedläggning av förundersökning mot särskilda personer inom ramen för samma utredning, ska ingå i det slutliga förundersökningsprotokollet. En sådan bestämmelse kan exempelvis införas i 14 § eller 20 § förundersökningskungörelsen (1947:948).

Dessa båda tillägg bör göras redan i samband med att de nya bestämmelserna börjar gälla.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg